

Ceredigion

**Cynllun Datblygu Lleol Newydd
2018- 2033**

Papur Pwnc:

**Cynllun Datblygu Lleol a Llesiant a chadernid y
Cynllun**

Y Strategaeth a Ffebrir 2019

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Draft

Cynnwys

Nodyn i'r Darllenydd	ii
1. Crynodeb Gweithredol	1
2. Cyflwyniad	2
3. Dadansoddiad	4
4. Cadernid y Cynllun Newydd, CDLI2	17
5. Casgliadau / Argymhellion	18

Nodyn i'r Darllenydd

Mae Papurau Pwnc yn bapurau cefndir sy'n darparu tystiolaeth ar gyfer y dewisiadau a'r penderfyniadau sy'n cael eu gwneud fel rhan o baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol. Cyhoeddwyd y Papurau Pwnc ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) Adnau yr un pryd (Rhagfyr 2010), ac maent yn dal i fod ar gael ar wefan y Cyngor neu ar ffurf copi papur ar gais.

Mabwysiadwyd CDLI Ceredigion yn Ebrill 2013. Mae'n ofynnol i'r awdurdod cynllunio lleol gwblhau Adroddiadau Monitro Blynyddol i asesu i ba raddau y mae strategaeth, polisïau a safleoedd datblygu'r CDLI yn cael eu cyflenwi.

Er mwyn sicrhau yr asesir yn rheolaidd ac yn gynhwysfawr a yw cynlluniau'n parhau'n gyfoes, mae'n rhaid i'r Cyngor gynnal adolygiad llawn o'r CDLI mabwysiedig ar gyfnodau penodol heb fod yn hwy na 4 blynedd o ddyddiad mabwysiadu'r Cynllun.

Roedd Adroddiad Adolygiad CDLI Ceredigion 2017 wedi nodi faint o newidiadau y mae angen eu gwneud i'r CDLI a'r drefn ddiwygio i'w dilyn.

Prif bwrpas y Papur Pwnc Diweddarau hwn yw dangos, ers i'r Cynllun Datblygu Lleol Adnau gael ei gyhoedd a'i fabwysiadu wedi hynny yn Ebrill 2013, a fu unrhyw newidiadau (mewn cyfarwyddyd, polisïau neu strategaethau perthnasol, gwybodaeth a thystiolaeth, neu faterion sydd yn dod i'r amlwg trwy Adroddiad Adolygiad 2017 ffurfiol a'r Adroddiadau Monitro Blynyddol dilynol, neu apelïadau), sy'n awgrymu bod y materion a gafodd sylw yn y CDLI mabwysiedig wedi newid, neu nid ydynt yn cael sylw llawn yn y polisïau.

1. Crynodeb Gweithredol

- 1.1.1 Mae'r Papur Pwnc yn rhoi asesiad diagramatig o gysondeb Gweledigaeth ac Amcanion Cynllun Lleol Ceredigion A HEFYD 'Gweledigaeth gyda Thestun Esboniadol' ddiwygiedig arfaethedig yn erbyn Nodau Llesiant Cenedlaethol o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015, ac Amcanion Cynllun Llesiant Lleol Ceredigion 2018. Mae'n cyfrannu at broses ailadroddol o sicrhau 'cadernid' y cynllun newydd.
- 1.1.2 Mae'n canfod bod llesiant wrth wraidd ystyriaethau yng nghamau cynnar paratoi CDLI1 Ceredigion, a gwblhawyd ochr yn ochr â'r Strategaeth Gymunedol 'Ceredigion 2020', ac adlewyrchir hyn i raddau helaeth yng nghanlyniadau'r asesiadau o gysondeb.
- 1.1.3 Mae'r Papur yn argymhell y dylai'r Weledigaeth ar gyfer y Strategaeth a Ffebrir ar gyfer CDLI2 Ceredigion fod yn 'Weledigaeth gyda Thestun Esboniadol' gryno a diwygiedig (fel y'i diwygiwyd) sy'n ganlyniad i sawl cyfle ymgysylltu, ac y dylai Amcan 4 sy'n delio â thwristiaeth gael ei ddiwygio i gynnwys cyfeiriad at 'ddiwylliant' fel agwedd bwysig ar dwristiaeth wedi'i seilio ar gynllunio rheoli cyrchfan. Mae hyn yn cynnig dimensiwn gofodol cydnabyddedig i botensial twristiaeth y sir yn seiliedig ar ei hasedau diwylliannol yn ogystal â'i hasedau amgylcheddol.
- 1.1.4 Mae Adroddiad yr Adolygiad CDLI 2017 yn nodi graddfa'r newidiadau sy'n ofynnol i'w gwneud i'r CDLI Ceredigion gwreiddiol. Cafodd y newidiadau a argymhellir eu llywio gan gasgliadau'r Adroddiadau Monitro Blynyddol blaenorol, diweddariadau i'r sylfaen dystiolaeth ac arolygon parhaus. Ynghyd â diweddariadau parhaus i Bapurau Pwnc, mae'r asesiadau o gysondeb y CDLI â'r Nodau ac Amcanion Llesiant yn y papur hwn yn cyfrannu at drosolwg sy'n sicrhau ymrwymadau i 'gadernid' CDLI2.

2. Cyflwyniad

- 2.1.1 Roedd CDLI Ceredigion 2007-2022 yn ffrwyth llafur ymgysylltu helaeth, yn arbennig yn ystod y camau cynnar mewn perthynas â'r Weledigaeth a'r Amcanion, ochr yn ochr â datblygu Strategaeth Gymunedol Ceredigion, gyda'r nod penodol o greu'r sylfeini ar gyfer dyfodol llesiant Ceredigion.
- 2.1.2 Yn 2008, gwahoddwyd dros 130 o sefydliadau a phartneriaethau allanol i'r digwyddiad ymgysylltu cychwynnol yn cynrychioli ystod eang o agweddau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol, yn amrywio o grwpiau lleol iawn megis Ffederasiwn Sefydliad y Merched Ceredigion i'r grwpiau mwy rhanbarthol a chenedlaethol megis dosbarthwyr pŵer. Ymysg yr 80 o gynrychiolwyr oedd yn gallu mynychu, roedd nifer yn cynrychioli mwy nag un bartneriaeth neu sefydliad. Felly mae 'llesiant' wedi dylanwadu ar Weledigaeth ac Amcanion CDLI Ceredigion o'r dechrau un.
- 2.1.3 Ers yr adeg honno, mae llesiant wedi cael ei ddiffinio'n fwy manwl a hoelir sylw arno fel elfen bwysig wrth lunio polisiau cenedlaethol a lleol.
- 2.1.4 Gall Gweledigaeth ac Amcanion cyfredol y CDLI fanteisio ar asesiadau Arfarniad o Gynaliadwyedd/Asesiad Amgylcheddol Strategol gofalus hefyd. Mae Adroddiad Cwmpasu Arfarniad o Gynaliadwyedd/Asesiad Amgylcheddol Strategol (2019) ar gyfer Strategaeth a Ffefrir CDLI2 yn dangos lefel uchel o gysondeb rhwng amcanion presennol yr Arfarniad o Gynaliadwyedd/Asesiad Amgylcheddol Strategol a'r Nodau a Blaenoriaethau Llesiant Cenedlaethol ac Amcanion Llesiant Lleol Ceredigion.
- 2.1.5 Mae'r adroddiad hwn yn dangos (ar ffurf diagramau yn bennaf) i ba raddau y mae Gweledigaeth ac Amcanion y CDLI cyfredol yn adlewyrchu'r saith Nod a Blaenoriaeth Llesiant Cenedlaethol yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, ac Amcanion Cynllun Llesiant Lleol Ceredigion 2018 a fabwysiadwyd.
- 2.1.6 Mae'r Papur Pwnc yn darparu dau asesiad cod lliw ar wahân o berfformiad Gweledigaeth ac Amcanion y CDLI, y cyntaf yn erbyn Nodau Llesiant Cenedlaethol a'r ail yn erbyn Amcanion Llesiant Lleol Ceredigion.

2.1.7 Mewn perthynas â'r Weledigaeth, mae fersiwn fyrrach newydd gyda thestun esboniadol wedi cael ei drafod yn y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, Gweithgorau Aelodau a gweithdai rhanddeiliaid allweddol ar gyfer y cynllun newydd. Felly caiff y testun hwn ei asesu ar wahân o ran ei deilyngdod mewn perthynas â chysondeb â nodau ac amcanion cenedlaethol a lleol.

2.1.8 Ar sail yr asesiadau hyn, mae'r Papur Pwnc yn awgrymu a yw geiriad newydd yn cael ei argymhell neu beidio ar gyfer Gweledigaeth bresennol y CDLI ac unrhyw Amcanion, ac os ydyw, mae'n darparu testun diwygiedig posibl yn Adran 4: Casgliadau ac Argymhellion.

3. Dadansoddiad

3.1.1 Mewn perthynas â Thabl 3.1 isod, mae'r adroddiad hwn yn defnyddio system cod lliw i ddangos canlyniad yr arfarniad ysgrifenedig o bob amcan y CDLI, yn unol â'r allwedd isod.

Allwedd	
Y Nod Llesiant wedi'i gyflawni	WG
Byddai'r Nod Llesiant yn gwella amcan y CDLI	G
Y Nod Llesiant heb ei fodloni gan amcan y CDLI	HF
Y Nod Llesiant ddim yn berthnasol i amcan y CDLI	DdB

3.1.2 Mae Tablau 3.1 a 3.2 isod yn darparu asesiad o gysondeb Gweledigaeth ac Amcanion presennol CDLI Ceredigion â'r Nodau Llesiant Cenedlaethol a'r Amcanion Llesiant Lleol. Er y gall fod rheswm dros ddiwygio'r amcanion, o ganlyniad i'r asesiadau hyn, caiff yr argymhellion ar gyfer newid eu hamlinellu yn Adran 4.

Tabl 3.1 Asesiad o gysondeb Gweledigaeth ac Amcanion CDLI Ceredigion â'r Nodau Llesiant Cenedlaethol

	Nod Llesiant Cenedlaethol	Cymru Lewyrchus	Cymru Gydnherth	Cymru Iachach	Cymru sy'n Fwy Cyfartal	Cymru o Gymunedau Cydlynus	Cymru â Diwylliant Bywiog lle mae'r Gymraeg yn Ffynnu	Cymru sy'n Gyfrifol ar Lefel Fyd-eang
Gweledigaeth ac Amcanion y CDLI								
<p>O Fynyddoedd Cambria i Fae Ceredigion, bydd Ceredigion yn parhau'n sir gyfoethog o ran ei golygfeydd a'i bioamrywiaeth, yn sir sy'n ymrwymo i gynnal ac i ategu harddwch ei harfordir, ei hucheldir a dyffrynnoedd ei hafonydd ac i gael budd ohonynt.</p> <p>Bydd yn gartref i rwydwaith bywiog o gymunedau brwd a dwyieithog, yn ei threfi ac yng nghefn gwlad, a bydd ei thrigolion yn mwynhau iechyd a lles da. Bydd y cymunedau hyn yn dathlu eu treftadaeth ddiwylliannol a hefyd yn dylanwadu ar newid ac yn ei goleddu er mwyn ymateb i heriau'r 21ain Ganrif, gan gynnwys y newid yn yr hinsawdd. Drwy gefnogi a gwella canolfannau gwasanaethau trefol a gwledig y Sir, cryfheir y gydberthynas rhyngddynt, bydd llai o angen i bobl deithio a bydd cyfleusterau lleol a chynaliadwy'n fwy hwylus ac yn fwy cadarn.</p>		Ff	WG	WG	WG	WG	WG	WG
1. Darparu ar gyfer ystod a chymysgedd o dai i ddiwallu'r gofynion tai trefol a gwledig ac anghenion amrywiol poblogaeth Ceredigion, sy'n tyfu ac yn heneiddio, rhwng 2007 a 2022.		DdB	DdB	WG	WG	WG	WG	WG
2. Hyrwyddo economi gwledig cynaliadwy, amrywiol a blaengar er budd Ceredigion a'i chymunedau lleol; ac annog adfywio a datblygu trefi'r Sir fel eu bod yn barod i gwrdd â sialensiau economi		WG	WG	WG	WG	WG	WG	WG

	Nod Llesiant Cenedlaethol	Cymru Lewyrchus	Cymru Gydnherth	Cymru Iachach	Cymru sy'n Fwy Cyfartal	Cymru o Gymunedau Cydlynus	Cymru â Diwylliant Bywiog lle mae'r Gymraeg yn Ffynnu	Cymru sy'n Gyfrifol ar Lefel Fyd-eang
fodern a dynamig.								
3. Annog twf sector manwerthu cynaliadwy i gynnal a gwella canol trefi bywiog ac i amddiffyn a datblygu cyfleusterau manwerthu lleol a chymunedol ledled y Sir.		WG	DdB	WG	WG	WG	DdB	WG
4. Annog a hyrwyddo sector twristiaeth cynaliadwy, ystyriol o'r amgylchedd, gydol y flwyddyn ledled Ceredigion, a bod y sector yn cael ei gynnal gan sylfaen llety dda yn darparu ar gyfer ystod eang o farchnadoedd ac yn darparu cyfleusterau amrywiol ar gyfer pob tymor.		WG	WG	DdB	WG	WG	G	WG
5. Hybu patrwm twf sy'n help i gynnal bywiogrwydd nid dim ond y trefi a'r gefnwlad wledig o'u cwmpas ond hefyd gymunedau gwledig y sir eang hon, a hynny mewn ffordd sy'n cryfhau ei nodweddion cymdeithasol, diwylliannol, economaidd ac amgylcheddol ac yn sicrhau'r hygyrchedd a'r cysylltedd cynaliadwy gorau posib		WG	WG	WG	WG	WG	WG	WG
6. Cynnal a gwella amgylchedd adeiledig o safon uchel sydd: yn caniatáu dylunio arloesol, yn adlewyrchu ymdeimlad o le, yn hawdd cyrchu ato a'i ddefnyddio, yn ddiogel i fyw ynddo ac yn helpu gwella iechyd a lles ei gymunedau.		WG	WG	WG	WG	WG	WG	WG
7. Gwella a helpu sicrhau bod lefel briodol o gyfleusterau a gwasanaethau addysg, iechyd, diwylliannol, cymdeithasol, adloniant, cymunedol, chwaraeon a hamdden yn cael eu darparu a'u		WG	WG	WG	WG	WG	WG	DdB

	Nod Llesiant Cenedlaethol	Cymru Lewyrchus	Cymru Gydnherth	Cymru Iachach	Cymru sy'n Fwy Cyfartal	Cymru o Gymunedau Cydlynus	Cymru â Diwylliant Bywiog lle mae'r Gymraeg yn Ffynnu	Cymru sy'n Gyfrifol ar Lefel Fyd-eang
hamddiffyn a bod mynediad priodol atynt								
8. Cefnogi datblygu'r iaith Gymraeg a hybu cymunedau dwyieithog cynhwysol yng Ngheredigion.		WG	DdB	WG	WG	WG	WG	WG
9. Sicrhau bod datblygiadau'n lleihau nwyon tŷ gwydr Ceredigion i'r eithaf, yn unigol ac yn gronnu; a cheisio'u lleihau lle bynnag y mae hynny'n bosibl. Sicrhau bod pob datblygiad yn gydnherth ac yn gallu ymaddasu i wrthsefyll y newidiadau yn yr hinsawdd, ac yn cyfrannu at leihau perygl llifogydd.		WG	WG	WG	DdB	DdB	DdB	WG
10. Ceisio cydbwysedd rhwng cynhyrchu ynni adnewyddadwy a chadwraeth amgylcheddol, yn arbennig mewn perthynas ag ynni gwynt ac wrth benderfynu ar rôl technolegau ynni adnewyddadwy eraill.		WG	WG	WG	DdB	DdB	DdB	WG
11. Cadw a gwella tirwedd Ceredigion gan gwmpasu'r amgylcheddau gweledol, hanesyddol, daearegol, ecolegol a diwylliannol		WG	WG	WG	DdB	WG	WG	WG
12. Gwarchod rhag colli bioamrywiaeth a chysylltedd ledled Ceredigion a mynd ati i'w cryfhau, gan gynnwys rhywogaethau a chynefinoedd y rhoddir blaenoriaeth iddynt yn lleol. Ar yr un pryd, gwella mwynhad a dealltwriaeth o fioamrywiaeth drwy annog mynediad at safleoedd o ddiddordeb cadwraeth; cyn belled â bod modd diogelu eu cyfanrwydd ecolegol		DdB	WG	WG	DdB	DdB	DdB	WG
13. Annog ffordd gynaliadwy o ymdrin â datblygiadau mewn mannau arfordirol, gan amddiffyn		WG	WG	WG	DdB	WG	WG	WG

	Nod Llesiant Cenedlaethol	Cymru Lewyrchus	Cymru Gydnherth	Cymru Iachach	Cymru sy'n Fwy Cyfartal	Cymru o Gymunedau Cydlynus	Cymru â Diwylliant Bywiog lle mae'r Gymraeg yn Ffynnu	Cymru sy'n Gyfrifol ar Lefel Fyd-eang
cyfanrwydd treftadaeth naturiol a ffisegol yr ardal yr un pryd.								
14. Amddiffyn a rheoli gwasanaethau ecosystemau Ceredigion a'i hadnoddau naturiol, gan gynnwys pridd, aer, dŵr a geoamrywiaeth, er mwyn cynnal a gwella eu gwerth heddiw ac i genedlaethau'r dyfodol		WG	WG	WG	WG	WG	DdB	WG
15. Darparu cyflenwad digonol a chynaliadwy o adnoddau mwynau i ddiwallu anghenion cymdeithas, heb beryglu'r amgylchedd, amwynderau, geoamrywiaeth nac anghenion adnoddau'r dyfodol.		WG	WG	DdB	DdB	DdB	DdB	WG
16. Helpu i wella'r potensial ar gyfer teithio cynaliadwy; mynediad cydradd; a chysylltedd y sir er lles yr economi, ei chymunedau a'u hiechyd a'u lles		WG	DdB	WG	WG	WG	DdB	WG
17. Annog darpariaeth ddigonol o gyfleustodau ledled y sir		WG	DdB	WG	WG	WG	DdB	WG
18. Darparu ar gyfer rheoli gwastraff ac adennill adnoddau yn gynaliadwy, gyda'r nod o leihau effeithiau amgylcheddol, iechyd dynol, cymdeithasol ac economaidd niweidiol i'r eithaf, gwneud yn fawr o gyfleoedd cymdeithasol ac economaidd, a diwallu anghenion cymunedau a busnesau.		WG	WG	WG	WG	WG	DdB	WG

- 3.1.3 Mae'r asesiad yn Nhabl 3.1 uchod yn dangos bod y Nodau Llesiant Cenedlaethol yn berthnasol i Weledigaeth ac Amcanion CDLI Ceredigion mewn dau achos yn unig, a cheir posibilrwydd y gallai cymhwyso'r nodau hyn awgrymu gwelliant. Trafodir hyn yn Adran 4.
- 3.1.4 Mae'r tabl nesaf yn darparu asesiad tebyg o gysondeb Gweledigaeth ac Amcanion CDLI Ceredigion â Nodau Cynllun Llesiant Lleol Ceredigion 2018. Mae'r cynllun hwn yn amlinellu ei Nodau o dan ddwy Egwyddor Arweiniol, sef Cydnerthedd Cymunedol a Chydnerthedd Unigol. Yr Egwyddor Arweiniol briodol i asesu cysondeb CDLI Ceredigion yn ei erbyn yw 'Cydnerthedd Cymunedol'. Felly, mae Tabl 3.2 isod yn darparu asesiad yn erbyn y tri Nod a nodir o dan yr egwyddor hon.
- 3.1.5 O ran Tabl 3.2, mae'r adroddiad hwn yn defnyddio system cod lliw wahanol iawn i Dabl 3.1 ar gyfer eglurder gweledol mewn perthynas â'r ddau asesiad gwahanol a gwblhawyd.

Allwedd	
Y Nod Llesiant wedi'i gyflawni	WG
Byddai'r Nod Llesiant yn gwella amcan y CDLI	G
Y Nod Llesiant heb ei fodloni gan amcan y CDLI	HF
Y Nod Llesiant ddim yn berthnasol i amcan y CDLI	DdB

Tabl 3.2 Asesiad o gysondeb Gweledigaeth ac Amcanion CDLI Ceredigion â'r Nodau Llesiant Cenedlaethol

	Amcan Llesiant CSC	Galluogi cymunedau i ffynnu, i fod yn gynaliadwy ac yn gysylltiedig trwy gefnogi'r broses o drawsnewid rhagolygon economaidd	Creu amodau addas fel y gall cymunedau gefnogi unigolion o bob cefndir i fyw bywydau annibynnol a chyflawn	Creu cymunedau amgylcheddol gyfrifol a diogel sy'n medru addasu ac ymateb i effeithiau newid hinsawdd
Amcan Cynllun Datblygu Lleol CSC				
1. Darparu ar gyfer ystod a chymysgedd o dai i ddiwallu'r gofynion tai trefol a gwledig ac anghenion amrywiol poblogaeth Ceredigion, sy'n tyfu ac yn heneiddio, rhwng 2007 a 2022.		WG	WG	DdB
2. Hyrwyddo economi gwledig cynaliadwy, amrywiol a blaengar er budd Ceredigion a'i chymunedau lleol; ac annog adfywio a datblygu trefi'r Sir fel eu bod yn barod i gwrdd â sialensiau economi fodern a dynamig.		WG	WG	DdB
3. Annog twf sector manwerthu cynaliadwy i gynnal a gwella canol trefi bywiog ac i amddiffyn a datblygu cyfleusterau manwerthu lleol a chymunedol ledled y Sir.		WG	WG	DdB
4. Annog a hyrwyddo sector twristiaeth cynaliadwy, ystyriol o'r amgylchedd, gydol y flwyddyn ledled Ceredigion, a bod y sector yn cael ei gynnal gan sylfaen llety dda yn darparu ar gyfer ystod eang o farchnadoedd ac yn darparu cyfleusterau amrywiol ar gyfer pob tymor.		WG	WG	WG
5. Hybu patrwm twf sy'n help i gynnal bywiogrwydd nid dim ond y trefi a'r gefnwlad wledig o'u cwmpas ond hefyd gymunedau gwledig y sir		WG	WG	WG

	Amcan Llesiant CSC	Galluogi cymunedau i ffynnu, i fod yn gynaliadwy ac yn gysylltiedig trwy gefnogi'r broses o drawsnewid rhagolygon economaidd	Creu amodau addas fel y gall cymunedau gefnogi unigolion o bob cefndir i fyw bywydau annibynnol a chyflawn	Creu cymunedau amgylcheddol gyfrifol a diogel sy'n medru addasu ac ymateb i effeithiau newid hinsawdd
eang hon, a hynny mewn ffordd sy'n cryfhau ei nodweddion cymdeithasol, diwylliannol, economaidd ac amgylcheddol ac yn sicrhau'r hygyrchedd a'r cysylltedd cynaliadwy gorau posib				
6. Cynnal a gwella amgylchedd adeiledig o safon uchel sydd: yn caniatáu dylunio arloesol, yn adlewyrchu ymdeimlad o le, yn hawdd cyrchu ato a'i ddefnyddio, yn ddiogel i fyw ynddo ac yn helpu gwella iechyd a lles ei gymunedau.		DdB	WG	DdB
7. Gwella a helpu sicrhau bod lefel briodol o gyfleusterau a gwasanaethau addysg, iechyd, diwylliannol, cymdeithasol, adloniant, cymunedol, chwaraeon a hamdden yn cael eu darparu a'u hamddiffyn a bod mynediad priodol atynt		DdB	WG	DdB
8. Cefnogi datblygu'r iaith Gymraeg a hybu cymunedau dwyieithog cynhwysol yng Ngheredigion.		WG	WG	DdB
9. Sicrhau bod datblygiadau'n lleihau nwyon tŷ gwydr Ceredigion i'r eithaf, yn unigol ac yn gronnus; a cheisio'u lleihau lle bynnag y mae hynny'n bosibl. Sicrhau bod pob datblygiad yn gydnerth ac yn gallu ymaddasu i wrthsefyll y newidiadau yn yr hinsawdd, ac yn cyfrannu at leihau perygl llifogydd.		DdB	DdB	WG
10. Ceisio cydbwysedd rhwng cynhyrchu ynni adnewyddadwy a chadwraeth amgylcheddol, yn arbennig mewn perthynas ag ynni gwynt ac wrth benderfynu ar rôl technolegau ynni adnewyddadwy eraill.		WG	DdB	WG

	Amcan Liesiant CSC	Galluogi cymunedau i ffynnu, i fod yn gynaliadwy ac yn gysylltiedig trwy gefnogi'r broses o drawsnewid rhagolygon economaidd	Creu amodau addas fel y gall cymunedau gefnogi unigolion o bob cefndir i fyw bywydau annibynnol a chyflawn	Creu cymunedau amgylcheddol gyfrifol a diogel sy'n medru addasu ac ymateb i effeithiau newid hinsawdd
11. Cadw a gwella tirwedd Ceredigion gan gwmpasu'r amgylcheddau gweledol, hanesyddol, daearegol, ecolegol a diwylliannol		WG	WG	WG
12. Gwarchod rhag colli bioamrywiaeth a chysylltedd ledled Ceredigion a mynd ati i'w cryfhau, gan gynnwys rhywogaethau a chynefinoedd y rhoddir blaenoriaeth iddynt yn lleol. Ar yr un pryd, gwella mwynhad a dealltwriaeth o fioamrywiaeth drwy annog mynediad at safleoedd o ddiddordeb cadwraeth; cyn belled â bod modd diogelu eu cyfanwydd ecolegol		DdB	DdB	WG
13. Annog ffordd gynaliadwy o ymdrin â datblygiadau mewn mannau arfordirol, gan amddiffyn cyfanwydd treftadaeth naturiol a ffisegol yr ardal yr un pryd.		WG	DdB	WG
14. Amddiffyn a rheoli gwasanaethau ecosystemau Ceredigion a'i hadnoddau naturiol, gan gynnwys pridd, aer, dŵr a geoamrywiaeth, er mwyn cynnal a gwella eu gwerth heddiw ac i genedlaethau'r dyfodol		WG	DdB	WG
15. Darparu cyflenwad digonol a chynaliadwy o adnoddau mwynau i ddiwallu anghenion cymdeithas, heb beryglu'r amgylchedd, amwynderau, geoamrywiaeth nac anghenion adnoddau'r dyfodol.		WG	DdB	WG
16. Helpu i wella'r potensial ar gyfer teithio cynaliadwy; mynediad cydradd; a chysylltedd y sir er lles yr economi, ei chymunedau a'u hiechyd a'u lles		WG	WG	WG

	Amcan Llesiant CSC	Galluogi cymunedau i ffynnu, i fod yn gynaliadwy ac yn gysylltiedig trwy gefnogi'r broses o drawsnewid rhagolygon economaidd	Creu amodau addas fel y gall cymunedau gefnogi unigolion o bob cefndir i fyw bywydau annibynnol a chyflawn	Creu cymunedau amgylcheddol gyfrifol a diogel sy'n medru addasu ac ymateb i effeithiau newid hinsawdd
17. Annog darpariaeth ddigonol o gyfleustodau ledled y sir	WG	DdB	WG	
18. Darparu ar gyfer rheoli gwastraff ac adennill adnoddau yn gynaliadwy, gyda'r nod o leihau effeithiau amgylcheddol, iechyd dynol, cymdeithasol ac economaidd niweidiol i'r eithaf, gwneud yn fawr o gyfleoedd cymdeithasol ac economaidd, a diwallu anghenion cymunedau a busnesau.	WG	DdB	WG	

- 3.1.6 Mae'r asesiad yn Nhabl 3.2 uchod yn awgrymu bod cysondeb llwyr rhwng Gweledigaeth ac Amcanion CDLI Ceredigion a'r Nodau Llesiant Ceredigion perthnasol o dan yr Egwyddor Gyffredinol o Gydnerthedd Cymunedol. Nid oes unrhyw sylwadau i'w dwyn ymlaen o'r asesiad hwn i'r adran nesaf.
- 3.1.7 Wrth ymgysylltu ar baratoi CDLI2 yn dilyn Adroddiad yr Adolygiad 2017, cynigiodd cyfarfod o'r Gweithgor Aelodau y dylai'r Weledigaeth ar gyfer y CDLI gael ei ailystyried er mwyn iddo fod mewn ffurf fyrrach, gyda thestun esboniadol. Mae'n briodol, felly, i gymhwyso'r asesiadau cysondeb Nodau/Amcanion Llesiant Lleol i'r Weledigaeth arfaethedig newydd er mwyn llywio ymgysylltu pellach cyn cyflwyno unrhyw newidiadau i'r Strategaeth a Ffebrir ar gyfer CDLI2.
- 3.1.8 Mae Tabl 3.3 isod yn dangos perfformiad y Weledigaeth newydd arfaethedig ar gyfer cysondeb â'r Nodau Llesiant Cenedlaethol a'r Amcanion Llesiant Lleol.

Tabl 3.3 Asesiad o gysondeb Gweledigaeth CDLI Ceredigion newydd â'r Nodau Llesiant Cenedlaethol a'r Amcanion Llesiant Lleol

	Nodau Llesiant Cenedlaethol							Amcanion Llesiant Lleol Ceredigion		
	Cymru Lewyrchus	Cymru Gydnerth	Cymru Iachach	Cymru sy'n Fwy Cyfartal	Cymru o Gymunedau Cydlynus	Cymru â Diwylliant Bywiog lle mae'r Gymraeg yn Ffynnu	Cymru sy'n Gyfrifol ar Lefel Fyd-eang	Galluogi cymunedau i ffynnu, i fod yn gynaliadwy ac yn gysylltiedig trwy gefnogi'r broses o drawsnewid rhagolygon economaidd	Creu amodau addas fel y gall cymunedau gefnogi unigolion o bob cefndir i fyw bywydau annibynnol a chyflawn	Creu cymunedau amgylcheddol gyfrifol a diogel sy'n medru addasu ac ymateb i effeithiau newid hinsawdd
Gweledigaeth Newydd Arfaethedig ar gyfer CDLI2 (a thestun esboniadol)										
Erbyn 2033, bydd Ceredigion yn Sir o gymunedau bywiog, dwyieithog ac ymgysylltiol, lle mae pobl yn dewis byw, gweithio ac ymweld, sydd wedi'i hymrwymo i'w heconomi, diwylliant, treftadaeth, amgylchedd ac adnoddau naturiol.	WG	WG	WG	WG	WG	WG	WG	Ff	WG	WG
Testun ategol: Bydd Cynllun Datblygu Lleol 2 yn darparu ar gyfer datblygu cynaliadwy sy'n:										
• bodloni anghenion tai, economaidd, seilwaith, cymunedol, iechyd a llesiant;	WG	DdB	WG	WG	WG	DdB	WG	WG	WG	DdB

	Nodau Llesiant Cenedlaethol							Amcanion Llesiant Lleol Ceredigion		
	Cymru Lewyrchus	Cymru Gydnerth	Cymru Iachach	Cymru sy'n Fwy Cyfartal	Cymru o Gymunedau Cydlynus	Cymru â Diwylliant Bywiog lle mae'r Gymraeg yn Ffynnu	Cymru sy'n Gyfrifol ar Lefel Fyd-eang	Galluogi cymunedau i ffynnu, i fod yn gynaliadwy ac yn gysylltiedig trwy gefnogi'r broses o drawsnewid rhagolygon economaidd	Creu amodau addas fel y gall cymunedau gefnogi unigolion o bob cefndir i fyw bywydau annibynnol a chyflawn	Creu cymunedau amgylcheddol gyfrifol a diogel sy'n medru addasu ac ymateb i effeithiau newid hinsawdd
Gweledigaeth Newydd Arfaethedig ar gyfer CDLI2 (a thestun esboniadol)										
<ul style="list-style-type: none"> addasu ac yn ymateb yn gadarnhaol i heriau newid hinsawdd; 	WG	WG	WG	DdB	DdB	DdB	WG	DdB	DdB	WG
<ul style="list-style-type: none"> cefnogi cryfhau'r iaith Gymraeg; 	DdB	DdB	WG	WG	WG	WG	DdB	WG	WG	DdB
<ul style="list-style-type: none"> gwerthfawrogi'r amgylchedd adeiledig a naturiol, golygfeydd a threftadaeth ddiwylliannol am eu hansawdd cynhenid a'r cyfleoedd economaidd cysylltiedig; 	WG	WG	WG	DdB	WG	WG	WG	WG	WG	WG
<ul style="list-style-type: none"> galluogi preswylwyr, busnesau a chymunedau i sicrhau economi fwy amrywiol, blaengar a chydnerth er mwyn ffynnu a llwyddo. 	WG	WG	WG	WG	WG	DdB	WG	WG	WG	WG

4. Cadernid y Cynllun Newydd sy'n cael ei Ddatblygu, CDLI2

4.1.1 Mae'r Llawlyfr ar Gynlluniau Datblygu Lleol Drafft, Hydref 2018, yn nodi tri phrawf o gadernid ym mharagraff 6.24 ac yn Nhabl 21, sef:

- a. Prawf 1: Ydy'r cynllun yn gyson?
- b. Prawf 2: Ydy'r cynllun yn briodol?
- c. Prawf 3: A fydd y cynllun yn cyflenwi?

4.1.2 Mae'r prawf cyntaf yn ystyried a yw'r cynllun yn cydymffurfio â chynlluniau a strategaethau cenedlaethol a rhanbarthol a'r Nodau Llesiant. Mae'r ail yn delio â chydlynid o ran sail resymegol, rhesymeg a chydbwysedd y cynllun i ateb yr anghenion a nodir yn y sylfaen dystiolaeth gadarn. Mae'r trydydd yn ystyried a yw'r cynllun yn debygol o fod yn un y gellir dangos ei fod yn effeithiol yn ymarferol.

4.1.3 Mae Adroddiad yr Adolygiad CDLI 2017 yn nodi graddfa'r newidiadau y mae'n ofynnol i'w gwneud i'r CDLI Ceredigion gwreiddiol. Cafodd y newidiadau a argymhellir eu llywio gan gasgliadau'r Adroddiadau Monitro Blynyddol blaenorol, diweddariadau i'r sylfaen dystiolaeth ac arolygon parhaus. Felly mae'r Adolygiad wedi cymhwyso egwyddorion cadernid i ddangos diffygion CDLI1, ac mae'r broses a'r dulliau ar gyfer cyflenwi CDLI 2 yn cael eu llywio ar bob cam gan yr egwyddorion hyn. Mae hyn yn dangos bod y diwygiadau sy'n ofynnol yn briodol, a bod y camau casglu tystiolaeth i wneud y newidiadau gofynnol yn unol â pholisi cenedlaethol a llawlyfr y CDLI. Mae hyn yn dangos y bydd y cynllun yn gyson ac yn briodol. O ran cyflenwi bydd angen tystiolaeth fwy cadarn gan ddatblygwyr ar y cynllun newydd ynghylch eu gallu i gyflenwi eu safleoedd yn ôl y Llawlyfr Drafft, a bydd mwy o ymgysylltu gyda darparwyr seilwaith. Bydd hyn i gyd yn cyfrannu at sicrhau bod safleoedd yn cael eu cyflenwi yn y cynllun newydd.

4.1.4 Mae papurau cefndir a gomisiynwyd ar y cyd ag awdurdodau lleol cyfagos yn dystiolaeth o ymagwedd gydweithredol, er enghraifft, mewn perthynas

â'r Aseiad o'r Farchnad Dai Leol, Capasiti Manwerthu, Aseiad Hyfywedd Tai Fforddiadwy, Economi ac ati, tra bo Papurau Pwnc diweddar yn rhoi manylion ynghylch sut y mae'r awdurdod yn ailasesu'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer y cynllun. Mae cyfleoedd ymgysylltu wedi cael eu cynnwys yn y broses baratoi, a chaiff manylion eu cyhoeddi yn y crynodeb o'r Adroddiad Ymgynghori Cychwynnol ochr yn ochr ag adneuo'r cynllun newydd.

- 4.1.5 Yn y pen draw, yr hyn y bydd angen ei asesu'n llawn yw'r Cynllun Adnau a'i safleoedd dyranedig cysylltiedig ar sail eu cadernid a'r gallu i'w cyflenwi, a hyd nes bod polisiau a dyraniadau'r cynllun wedi'u penderfynu'n derfynol, nid oes modd dangos sut y mae'n bodloni'r holl brofion. Fodd bynnag, fel rhan o'r broses ailadroddol, ynghyd â diweddariadau parhaus i Bapurau Pwnc, mae'r aseidiadau o gysondeb y CDLI â'r Nodau ac Amcanion Llesiant yn y papur hwn yn cyfrannu at drosolwg sy'n sicrhau ymrwymadau i 'gadernid' CDLI2.

5. Casgliadau / Argymhellion

- 5.1.1 Mae'r Aseiad yn Nhablau 3.1, 3.2 a 3.3 uchod yn awgrymu bod y Nodau Llesiant Cenedlaethol yn berthnasol i Weledigaeth ac Amcanion CDLI Ceredigion mewn dau achos yn unig, ac mewn perthynas â thestun craidd y Weledigaeth a'r Testun Esboniadol amgen arfaethedig, ceir posibilrwydd y gallai cymhwysu'r nodau hyn awgrymu bod angen gwelliant.
- 5.1.2 Mae'n symlach i ddelio ag aseiad o'r Weledigaeth wreiddiol a'r Weledigaeth newydd arfaethedig yn gyntaf cyn symud ymlaen i drafod Amcan 4 CDLI Ceredigion.
- 5.1.3 Yng Ngweledigaeth wreiddiol Cynllun Datblygu Lleol Ceredigion, nid oes unrhyw gyfeiriad penodol at yr economi. Yn wyneb y pwysigrwydd a roddir i Dyfu Canolbarth Cymru a'r ffocws ar ychwanegu gwerth i economi Ceredigion wrth i ni symud tuag at gyfnod CDLI 2, 2018-2033, mae rheswm dros ystyried a ddylai'r Weledigaeth gynnwys cyfeiriad mwy penodol at yr economi.

- 5.1.4 Mae'r Weledigaeth wedi cael ei thrafod yn y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, Gweithgor Aelodau a digwyddiad i randdeiliaid allweddol a gynhaliwyd yn 2018/2019, a chynigiwyd Gweledigaeth fwy cryno gyda thestun esboniadol. Mae'r Asesiad yn Nhabl 3.3 yn dangos er bod 'gwaith' yn cael ei grybwyll, mae'r Weledigaeth gryno newydd a gynigiwyd yn gychwynnol yn parhau'n wan ar y cyfan ar yr economi, er bod y testun esboniadol ym mhwynt 3 yn ehangu ar yr uchelgais economaidd. Yn y gweithdai diweddarach, cafodd y gair 'economy' ei gynnwys cyn 'diwylliant' i ddelio â hyn.
- 5.1.5 Felly, argymhellir bod y Weledigaeth newydd arfaethedig gyda thestun esboniadol fel y'i diwygiwyd yn cael ei gario ymlaen i CDLI 2 ar sail yr asesiadau o gysondeb llesiant.
- 5.1.6 O ran asesiad Amcan 4 y CDLI mewn perthynas â'r Nod Llesiant 'Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu', mae'r asesiad yn felyn – gellid ei wella. Nid oes unrhyw gyfeiriad at dwristiaeth ddiwylliannol yn Amcan 4 fel y mae wedi'i ysgrifennu ar hyn o bryd. Mae'r nod hwn wrth wraidd yr argymhellion ymarferol mewn strategaethau twristiaeth ar lefel Cymru, Canolbarth Cymru a Cheredigion. Dylai gael ei adlewyrchu yn Amcan 4 y CDLI ochr yn ochr â sôn am yr amgylchedd, yn arbennig oherwydd ei fod yn cwmpasu'r syniad o nodi 'lle' daearyddol clir ble y gellir dod o hyd i asedau naturiol a diwylliannol. Gall polisiâu cynllunio defnydd tir o dan amcan o'r fath yn y CDLI gael eu harfarnu i asesu i ba raddau y maent yn gallu rhoi sylw cadarnhaol i faterion posibl seiliedig ar le, gan ddarparu dulliau rheoli datblygu cadarnhaol o'r asedau y gall twristiaeth gael ei datblygu arnynt.
- 5.1.7 Felly argymhellir y dylid newid geiriad Amcan 4 fel a ganlyn:
- 5.1.8 'Annog a hyrwyddo sector twristiaeth cynaliadwy sydd wedi'i seilio ar gynllunio rheoli cyrchfan, yn canolbwyntio ar ddatblygu asedau diwylliannol ac amgylcheddol mewn modd sensitif ledled Ceredigion, ac sy'n cael ei gynnal gan sylfaen llety dda sy'n darparu ar gyfer ystod eang o farchnadoedd ac sy'n darparu cyfleusterau amrywiol ar gyfer pob tymor.'

- 5.1.9 Mewn perthynas â sicrhau 'cadernid' CDLI 2 ynghyd â diweddariadau parhaus i'r Papurau Pwnc, lle mae adolygiadau a'r dystiolaeth ddiweddar yn cael sylw manwl o ran eu heffaith ar y cynllun, mae'r asesiadau o gysondeb y CDLI â'r Nodau ac Amcanion Llesiant yn y papur hwn yn cyfrannu at drosolwg sy'n sicrhau ymrwymiad at 'gadernid' y CDLI2.

Draft